

PÄŤ PILIEROV VIERY (*arkán ad-dín*)

Pramene:

Korán

Zbierky hadíthov

AL-GHAZZĀLĪ, Abū Hāmid, *The Mysteries of Almsgiving*, (eng. trans. by Nabih Amin Faris), Lahore, Sh. Muhammad Ashraf Pub., 1980.

AL-GHAZZĀLĪ, Abū Hāmid, *The Mysteries of Fasting*, (eng. trans. by Nabih Amin Faris), Lahore, Sh. Muhammad Ashraf Pub., 1992.

Literatúra:

BERÁNEK, Ondřej & ŤUPEK, Pavel, *Dvojí tvář islámské charity*, Brno, CDK, 2008.

BURR, Millard J. & COLLINS, Robert O., *Alms for Jihad: Charity and Terrorism in the Islamic World*, Cambridge, Cambridge University Press, 2006.

CLARK, Janine A., *Islam, Charity, and Activism: Middle-Class Networks and Social Welfare in Egypt, Jordan, and Yemen*, Bloomington, Indiana University Press, 2004.

EL GUINDI, Fadwa, *By Noon Prayer: The Rhythm of Islam*, Oxford - New York, Berg, 2008.

HACKNEY-BLACKWELL, Amy, *Ramadan*, New York, Chelsea House Publishing, 2009.

MÖLLER, André, *Ramadan in Java: The Joy and Jihad of Ritual Fasting*, Lund, Lund University Press, 2005.

1.) VYZNANIE VIERY (*šaháda*)

Vyslnenie *kalimy* s dobrým úmyslom (*níja*)

37:35, 47:19 (prvá časť), 48:29 (druhá časť)

(vyznávam, že)

niet boha okrem Boha a Muhammad je poslom božím

(*lá iláha ilá Alláh wa Muhammadu rasúlu Alláhi*)

2.) MODLITBA (*salát*)

5x denne, stav modlenia - *ihrám*

predpoklady salátu:

čistota tela, miesta a šatstva

vhodné **ustrojenie**

smer

čas

dobrý úmysel - *níja*

mešita (*masdžid*) je spravidla miestom, kde všetky základné podmienky modlitby by mali byť splnené.

ČISTOTA (*tahára*)

tela:

znečistenie: ťažké (*džanába*) – veľké umývanie (*ghusl*) – vykúpať sa
ľahké (*hadath*) – malé umývanie (*wudú'*) – umyť sa podľa špeciálnych predpisov určujúci postup a časti tela, ktoré by mali byť umyté
použiť pri umývaní **čistú vodu** alebo v prípade núdze jemný **piesok**

miesta:

fyzicky a rituálne čisté miesto, tzv. modlitebný koberec (*sadždžáda*) slúži k zaisteniu čistého miesta.

USTROJENIE – modliaci musí byť oblečený, triezvy a pod.

SMER – *qibla* (Ka'ba v Mekke), vyznačený v mešite *mihrábom*

ČAS

salát al-maghrib, večer pri západe slnka

salát al-išá', 2 hodiny po západe slnka

salát as-subh, ráno pri východe slnka

salát az-zuhr, v poludnie

salát al-asr asi okolo 16.00 hod.

adhán – výzva k modlitbe

odzníe tradične z minaretov (*manára*), prednesie ju „muezzin“ (*mu^cazzin*)

základná jednotka modlitby je *rak'a*, ktorá sa skladá z týchto fáz:

takbír – *Alláhu akbar* - muslim sa dostane do stavu priamej komunikácie s Bohom

qijám (státie),

rukú^c (predklon),

sudžúd (padnutie na tvár) 2x

džulús (sedenie)

tasbíh – *as-salám^c alejkum wa rahmat Alláh* 2x

piatková modlitba sa koná v mešite, odzníe tam kázanie *chutba*, ktorú prednesie kazateľ *chatíb*.

CHUTBA

v súčasnom isláme je to reč verejne prednesená pred zhromaždením veriacich spravidla **na piatkovej modlitbe** v mešite, ale aj na iných náboženských sviatkoch a festivaloch.

Prednesie ju **chatíb** (plur. chatabá', „kazateľ“) V zásade **chatíbom** môže byť každý **dospelý a duševne zdravý muslimský muž**, aj keď takéto postavenie vyžaduje i splnenie určitých formálnych požiadavkou (zvláštny odev, turban, rétorické ovládanie arabčiny, atď.) no vykonáva ju najčastejšie **imám** danej mešity.

Nie v každej mešite (*masdžid*) sa koná chutba, len tzv. „veľkých“ či „piatkových“ mešitách (*masdžid al-džámi'*).

Chutba sa prednesie z kazateľne – **minbár**, ktorá je situovaná spravidla blízko *mihrábu*.

chutba sa skladá spravidla z dvoch častí:

(1) **Liturgickej:**

velebenie Boha (*hamd Alláh*),

modlitba za prorokov (*salát 'alá 'n-nabí*) a *chulafá' ar-rašídún*,

vymenovanie a modlitba **pre úradujúceho vládcu**,

výzva k zbožnosti (*wisájat bi 't-taqwá*)

modlitba za veriacich, atď. ; a

(2) **Exegetickej,**

ktorá vychádzajúc z výkladu daného úseku Koránu často reflektuje na aktuálne spoločenské a politické udalosti a problémy.

Islám pozná aj formu „prosnej modlitby“: **du'á'** – modlitba pre niečo, s nejakým cieľom, nepatrí k základným povinnostiam muslima.

3.) **PÔST** (*sawm*)

Pôst (*sawm / sijám*) v mesiaci **ramadán** (v ktorom začínal byť zjavovaný prorokovi Muhammadovi Korán)

Základné ustanovenia o tomto záväzku vyslovil už v Koráne (2:183-185, 187)

Kedy: v mesiaci *ramadán* (30 alebo 29 dní) od východu do západu slnka

Kto: pôst sa vzťahuje na dospelých muslimovov (podľa konsenzu právnych škôl starší ako desať rokov), ktorí sú **duševne** (*'áqil*) a **telesne** (*qádir*) **zdravý**.

Nie sú povinní dodržiavať pôst deti, starci, tehotné ženy, alebo ženy ktoré koja, chorí, cestujúci, vykonávajúci ťažkú prácu, alebo muslimovia vo vojne. Väčšina zo spomínaných môže splniť túto svoju povinnosť neskôr (*qadá'*), neplatí to však pre chronicky choré a starcov, ktorí pôst môžu nahradiť dávaním jedla chudým (2:184). Deti by sa mali učiť pôstu postupne.

Čo pôst znamená: muslimovia, ktorí sa postia, vyhýbať sa nie len **jedlu** a **pitiu**, ale ja **fajčeniu** a **pohlavného styku** a dokonca i „**nevhodným**“ **myšlienkam**.

Nie je to náboženská povinnosť ktorá by určovala len fyzické potreby človeka. Ako píše šajch Fadlalláh Chajrí:

Během půstu je také důležité zdržet se intimního styku i jakéhokoli jiného smyslného

vzrušení nebo rozptýlení, protože se doporučuje i půst smyslových a telesných orgánů. Půst rovněž znamená nezapojovať sa do promluv a neposlouchat je, zdržet se hněvu a všech ostatních hnebností. Člověk se musí chovat natolik uvážlivě, že svým jednáním Boha jen potěší.

Zdôrazňuje sa tiež úloha pôstu, ako **prostriedku pre udržanie dobrej fyzickej a psychickej kondície**, pre **overenie disciplíny** a **sebakázne** muslimov, alebo ako **prejav solidarity**.

4.) ALMUŽŇNA (*zakát*) milodary, charita a ako náboženská daň.

Je aj iná forma charity, *sadaqa*, ktorá je ale dobrovoľná.

zakát sa dá použiť na podporu strádajúcich muslimov, zatiaľ čo *sadaqa* sa môže týkať aj nemuslimov.

5.) PŮŤ (*hadždž*) veľká púť do Mekky ku Ka'be v období od 7. až 10. dhul hidždža.
v Koráne 2:196-203; 22:27-32

veľká (*hadždž*) a malá (*umra*) púť, *umra* môže byť aj súčasťou veľkej púte a dá sa však vykonať kedykoľvek, zatiaľ čo *hadždž* len v stanovenom termíne.

Stav a odev – *ihram*, po prekročení *harám aš-šaríf* (svätý okrsok okolo Mekky), muslim by mal vstupovať do stavu *ihramu* s výkrikom:

K tvojim službám ó Bože, k tvojim službám!

(*Labbaiká Alláhumma, labbajka*).

Priebeh:

7. dhúl hidždža

tawwáf – obchádzanie Ka'by 7x proti smeru hodinových ručičiek a dotknúť sa ho pritom *sa'j* – beh medzi kopcami Marwa a Safá, 7x

tawwáf + *sa'j* tvoria spolu *umru*

večer (samotný začiatok *hadždž*): *chutba* a spoločná modlitba u Ka'by

8. dhúl hidždža – *jawm al-tarwíja* (deň napájania)

údolie Miná, vykonajú modlitbu a prenocujú v stanovom meste

9. dhúl hidždža

ráno vystúpia na kopec *Aráfát* kde po spoločných modlitbách s *chutbou* vykonajú do západu slnka rituálne státie *wuqúf*. Potom bežia k mešite Muzdalifa, kde sa pomodlia a prenocujú.

10. dhúl hidždža – *jawm al-nahr* (deň krvavej obeti)

porannej *wuqúf* a modlitbe spojené s *chutbou* pri Muzdalife smerujú do Miná, kde ukameňujú tri stĺpy symboly *Iblísa*.

Potom je na rade obetovanie ovce, čím je *hadždž* u konca.

10. až 13. dhúl hidždža je sviatočné obdobie, potom sa koná *tawwáf* na rozlúčku.